

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ПРЕДЕЛОМ
ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
КЛИСУРЕ РЕКЕ ГРАДАЦ ЗА 2022.
ГОДИНУ

1. Профил

Историјат Еколошког друштва “Градац”

Крајем педесетих година прошлог века јавиле су се прве асоцијације грађана са циљем заштите угрожених природних ресурса. ЕКОД “Градац” је основано 18.07.1986. године, иницијативом двадесет и шест грађана Ваљева, као једна од првих, југословенских и српских асоцијација око чисте, еколошке идеје. Први назив овог удружења био је Удружење за заштиту реке “Градац” Ваљево, да би нешто касније, током 1993. тај назив преиначен у данашњи-Еколошко друштво „Градац“, у складу са просторним и суштинским ширењем активности.

Један од непосредних повода за формирање удружења била је одлука Скупштине општине Ваљево, донета 1984. године на иницијативу Друштва младих истраживача из Ваљева, да се успостави заштита дела клисуре реке Градац у површини од 600 ха.

Законски оквири

На основу члана 42. и 43. Закон о заштити животне средине (Службени гласник Републике Србије, бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94, 44/95 и 53/95) и члана 16. Статута општине Ваљево, (Службени гласник општине Ваљево број 9/99), Скупштина општине Ваљево на седници одржаној 27.02.2001. године, донела је Одлуку заштити предела изузетних одлика “Клисуре реке Градац”.

Клисуре реке Градац ставља се под заштиту као природно добро од великог значаја и сврстава се у II категорију. Предео изузетних одлика обухвата Клисуру Реке Градац, са активним геоморфолошким карактеристикама (Дегурићка, Краљева, Висока, Градска, Баћина пећина), хидрографским обележјима водотокова, хидрогеолошким особеностима сливног подручја, стаништем ретких и угрожених биљних и животињских врста, сложеним и различитим шумским екосистемима и спомеником културе од великог значаја. Предео изузетних одлика Клисуре реке Градац на подручју општине Ваљево, односно катастарске општине Дегурић, Лелић, Бранговић, Ковачице, Бачевци, Горње Лесковице и Белић, укупне површине 1.268,06,88 ха, од чега је на подручју катастарске општине Дегурић 94,62,60 ха, на подручју катастарске општине Лелић 154,64,09 ха, на подручју катастарске општине Богатић 211,56,69 ха, на подручју катастарске општине Ковачице 229,26,96, на подручју катастарске општине Бачевци 161,74,79 ха, на подручју катастарске општине Горње Лесковице 197,79,99 ха, и на подручју катастарске општине Белић 62,97,09 ха.

На подручју Предела изузетних одлика Клисура реке Градац установљава се режим заштите III степена којим се

1. **Забрањује:**

- Промена геоморфолошких карактеристика, експлоатација камена, шљунка, отварање позајмишта земље и песка, депоновање и сл.
- Испуштање или депоновање отпадних, фекалних и непречишћених вода у реку Градац, њихове и притоке и земљиште.
- Захватање вода и каптирање извора на целом подручју.
- Експлоатација шума и шумских површина на начин на који би довео до њене деградације.
- Уништење и узнемиравање ретких биљних и животињских вртса.
- Изградња индустријских, привредних и инфраструктурних објеката, осим инфраструктурно опремање које је у функцији презентације и коришћења природног добра и његове вредности.
- Иградња стамбених, помоћних и других објеката на неизграђеним парцелама до доношења програма заштите развоја.
- Улазак, истраживање и други радови у спелеолошким објектима без дозволе управљача.
- Изградња викенд кућа.

2. **Дозвољава се**

Градња и инфраструктурно опремање околине, споменика културе, којима се обезбеђује функционисање манастира и њихове економије, ХЕ Дегурић, рибњака и ЖТП-а археолошки, конзерваторски и други радови на археолошким налазиштима, као и њихово опремање. Реконструкција воденица и њихово коришћење, начин примерен природном добру, селективно коришћење шума и примена савремених узгоја-санитарних мера неге и презентација природног добра.

Основни подаци о друштву

Пун назив организације: Еколошко друштво „Градац“

Адреса: Ваљево, Кнез Михаилова бб

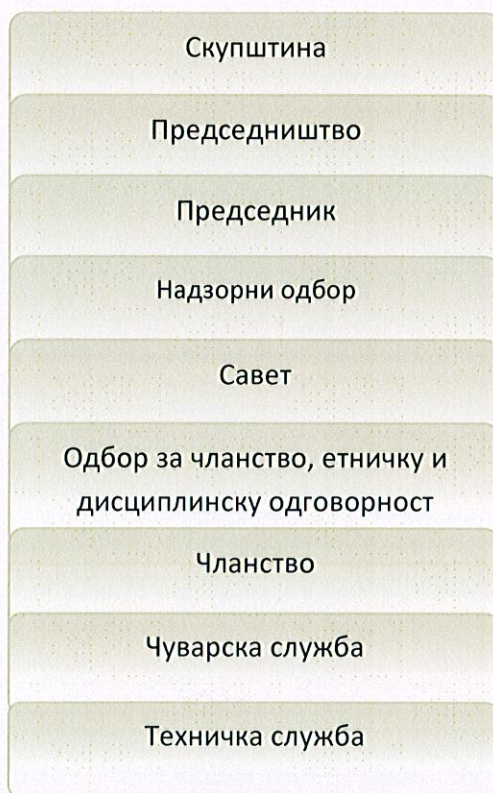
Матични број: 07352247

Пиб: 101494083

Заступник: Милица Средојевић

ж.р. 160-18582-08

Шематски приказ унутрашње организације Еколошког друштва “Градац”

Слика 1. Шематски приказ

Извори финансирања

Активности Еколошког друштва "Градац" финансирају се средствима која се реализују:

- Путем уписнина и чланарина
- Добро вољни прилози, донације, финансијске субвенције, поклони и завештања, закупнине
- организација националних и мађународних акција и кампања приход од дозвола за рекреативни риболов
- накнада за коришћење заштићеног природног добра „Клисура реке Градац“ на основу уредбе о ближим критеријумима, начину обрачуна и поступку наплате накнаде за коришћење заштићеног подручја
- остале активности у складу са Законом и нормативним актима Удружења

Извори финансирања приказани у следећој табели:

Рбр.	Извори финансирања	План за 2022. год
1.	Буџет града Ваљева	1.500.000,00
2.	Буџет ЕКОД „Градац“	3.000.000,00
2.1.	Чланарине	40.000,00
2.2.	Закупнине	500.000,00
2.3.	Дозволе за рекреативни риболов	1.300.000,00
2.4.	Донације	70.000,00
2.5.	Накнаде у ЗПД	300.000,00
2.6.	Пројекти	500.000,00
2.7.	Остали приходи	290.000,00
Укупно:		4.500.000,00

2.1. Чланарине- приход планиран од уплате чланских карата тј. Уплата годишње чланарине у ЕКОД „Градац“

2.2. Закупнине- приход планиран од Иловачића воденице и ресторана Видра, објекти који су у власништву ЕКОД „Градац“.

2.3. Дозволе за рекреативни риболов- приход планиран од очекиване продаје

2.4. Донације- на основу остварених сарадњи са пријатељима Друштва (институције, компаније, предузетници...).

2.5. Накнаде за коришћење у ЗПД су накнаде које утврђује ЕКОД Градац у складу са Законом о заштити природе и Уредби блажим критеријумима, начина обрачуна и поступку наплате накнаде за коришћење Заштићеног подручја.

2.6.Пројекти- у циљу што боље организације управљача у пословима заштите, као и у свим активностима које треба да доведу до што бољег функционисања друштва, а сходно томе и што већој популаризацији ЗПД, ЕКОД ће у 2022., код Министарства за заштиту животне средине и на друге адресе, разним пројектима конкурисати у даљем напредовању и развоју.

2.7. Остали приходи- представљају приходе остварене кроз разне манифестације организоване од стране стараоца.

- Одржавање flyfishing манифестација (Flyfishingcasting, Flyfishing)
- Одржавање едукативних камова
- Одржавање радних кампова
- Организација туристичких посета
- Остали приходи у складу са Законом

1. Кадрови

Еколошко Друштво „Градац“ послује као јединствена организациона целина. Послове чуварске службе обављају 2 чувара у сталном радном односу и 4 чувара волонтера. Административне послове обавља секретар удружења. Остале послове у ЕКОД „Градац“ обављају чланови Председништва и чланови Друштва волонтерски.

Такође, Еколошко друштво „Градац“ подписало је са шумарским инжињером Уговор о допунском раду. Послове ће Извршилац посла обављати пет радних дана у недељи у укупном трајању од 10 радних сати.

Програм управљања пределом изузетних одлика „Клисура реке Градац“ за 2022. годину

Табела кадрова:

Редни број	Радно место	План за 2022. год
1.	Чуварска служба	2
2.	Шумарски инжењер	1

*Преглед трошкова рада и осталих расхода за три запослена дат је у следећој табели

Збирна табела трошкова зарада и осталих личних расхода (укупно за постојеће раднике и планиране новозапослене)		План за 2022. год
Зараде		3
1.	Нето зараде	1.327.457,28
2.	Трошкови пореза и доприноса за социјално осигурање	799.600,08
3.	Бруто зараде	2.127.057,36
Укупни трошкови зарада		2.127.057,36

2. Финансијски план

Пројекција висине инвестиционих улагања дата је у табели:

Рбр.	Врста инвестиције	План за 2022. год
1.	Зараде запослених	2.127.057,36

Програм управљања пределом изузетних одлика „Клисура реке Градац“ за 2022. годину

Пројекција трошкова на терет ЕКОД „Градац“

Рбр.	Врста трошкова	План за 2022. Год
1.	Уређење у ЗПД	520.000,00
2.	Канцеларијски материјал, ПТТ, сл. енергија.	132.942,64
3.	Трошкови горива	180.000,00
4.	Штампање рекламног и пропагандног материјала	150.000,00
5.	Књиговодствене услуге	100.000,00
6.	Едукација риболоваца	150.000,00
7.	Регистрација возила и одржавање	150.000,00
8.	Израда Програма упрацљања рибарским подручјем „Клисура реке Градац“ за 2021	40.000,00
9.	Штампање дозвола за риболов	20.000,00
10.	Чуварска служба	80.000,00
11.	Учешће активиста ЕКОД „Градац“ на семинарима и трибинама у вези заштите животне средине и путни трошкови	70.000,00
12.	Такмичење у спортском риболову	250.000,00
13.	Накнада за рибарство	130.000,00
14.	Израда веб сајта	80.000,00
15.	Шумарски инжењер	100.000,00
17.	Визиторки центар	50.000,00
18.	Адвокатске услуге	80.000,00
19.	Платни промет	40.000,00
20.	Научно-истраживачкаактивност	50.000,00
21.	Чуварска служба, Чувар заштићеног подручја	527.057,36
22.	Мониторинг стања рибљег фонда на рибарском подручју у Пределу изузетних одлика „Клисура реке Градац“	100.000,00
Укупно:		3.000.000,00

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Уређење ЗПД

У 2022. години поред редовног уређивања стаза и места за одмор, управљач ће заједно са Туристичком организацијом Ваљева радити на мапирању и обележавању пешачких стаза. Такође ће управљач извршити санацију оборених и уништених обавештајних табли, те их поново поставити. ЕКОД „Градац“ ће у наредној години извршити санацију Ерозивне бране, наиме затвориће тзв прозоре на њој и тиме онемогућити пролазак ерозивног наноса низ кањон, и на тај начин продубити сада већ затрпане вирове и припремити на очекивано сушну годину те сачувати животињски свет у реци.

Канцеларијски материјал, ПТТ, сл. енергија.

Канцеларија има режијске трошкове по основу потрошње струје, воде, ПТТ, канцеларијски материјал и комуналне трошкове. Потребна средства: канцеларијски материјал, књиговодствени материјал, ПТТ трошкови, електрична енергија, комунални трошкови...

Трошкови горива

Подразумевају трошкове горива за теренско возило, мало теретно возило, тракторе, моторне тестере, агрегат, као и трошкове возила комби и камион, када је у питању достава неког материјала која се не може извести теренским возилом.

Штампање рекламног и пропагандног материјала

Рекламне и пропагандне активности неопходне су рекламне и пропагандне активности у функцијстварања позитивног имица и представљања реке Градац као једне од најчистијих река у Србији, што бољег позиционирања на туристичком тржишту, као и одрживог развоја. С обзиром на константан пораст броја посетилаца, неопходно је обезбеђење различитих информативно-пропагандних материјала који масе промовишу туристичке, природне и културне вредности, штампане публикације у већем тиражу, рекламни материјал и чија је функција промовисање брэнда, чланске карте, календари, честитке, захвалнице утд.

Књиговодствене услуге

Односи се на пријем, обрада књижење улзних и излазних фактура и извода банке о пословним променама, пријаве, промене и одјаве запослених лица, обрачуни зраде запослених лица, плаћање пословних прихода и расхода и на основу тога састављање и подношење завршних финансијских извештаја.

Едукација риболоваца

Едукација риболоваца је веома значајна активност која је неопходна како би се поспешила заштита и унапређење рибљег фонда. У складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда (Службени гласник РС, бр. 128/2014, члан 43.) корисник је дужан да спроводи едукацију рекреативних риболоваца, а обим и садржај програма едукације прописује Министарство. Обим и садржај Програма едукације рекреативних риболоваца који ће током 2022. године спровести корисник Еколошко друштво „Градац“ из Ваљева дат је у Правилнику о обиму и садржи низ програма едукације рекреативних риболоваца (Службени Гласник РС, бр. 3/2016). Поред тога, у складу са искуствима из окружења, али и из других европских земаља и САД, програм едукације се састоји из два дела:

- Едукација одраслих
- Мала школа риболова

Регистрација возила и одржавање

Подразумева редовну годишњу регистрацију како путничког тако и теренског возила и њихово одржавање.

Израда Програма управљања рибарским подручјем „Клисура реке Градац“ за 2021.

Програм управљања рибарским подручјем „Клисура реке Градац израђује „Институт за мултидисциплинарна истраживања“ који се доставља надлежном Министарству на сагласност.

Штампање дозвола за риболов

Трошкови који се односе на дозволе које штампа кованица новца у Топчидеру у Београду.

Чуварске службе

Чувари поседују легитимације Министарства и организовани су на основу распореда рада чуварске службе са свакодневним обавезама и сатнициом боравка у клисури у складу са правилником и законом о чуварској служби у ЗПД.

Учешће активиста ЕКОД „Градац“ на семинарима и трибинама у вези заштите животне средине и путни трошкови

У циљ заштите животне средине неопходна је едукација, сарадња и повезивање са другим организацијама (посете сајмова, семинара и трибина). Потребна средства: путни трошкови за активисте.

Такмичење у спортском рболову

Поред затварања и отварања сезоне риболова Еколошко друштво „Градац“ организује :

➤ Међународно такмичење у мушичарењу „Open Gradac”

Традиционално такмичење у мушичарењу које се одржава од 2009.године и представља најпопуларније такмичење овог типа на Балкану. Учешће у такмичењу су узеле поред домаћих екипа тимови из ЦрнеГоре, Босне и Херцеговине, Македоније и Бугарске. На основу великог интересовања број земаља учесника биће повећан. Такмичење траје два дана и подразумева припрему стазе, организацију такмичења, организацију суђења, превоз, храна,освежење, награде, пехари и медаље за учеснике.

➤ Меморијални куп првенство Ваљева у мушичарењу

Традиционално такмичење у мушичарењу које се одржава у част свих преминулих чланова друштва.Такмичење траје један дан и подразумева припрему стазе, организацију такмичења, организацију суђења, превоз, храна,освежење, награде, пехари и медаље за учеснике.

Накнада за рибарство

На основу закона о одрживом коришћењу рибљег фонда 128/14 члана 7, корисник рибарског подручја РП Клисура реке „Градац“ Еколошко друштво „Градац“, дужан је да од продатих дозвола за риболов уплати накнаду за рибарство у висини од 10%.

Израда веб сајта

Веб сајт као важна маркетиншка компонента пружа информације и привлачи својим професионалним графичким изгледом, модерним дизајном и садржајем.Нови веб сајт ће омогућити једноставно коришћење, читање и кретање, као и оптимизовано приказивање, односно да посетиоци могу да приступе са било ког уређаја без губитака на пољу естетике и професионалног изгледа.Веб сајт би требало да има SEO оптимизацију како би се боље рангирао у Google претрази.

Шумарски инжењер

Еколошко друштво „Градац“ подписало је са шумарским инжењером Уговор о допунском раду. Послове ће Извршилац посла обављати пет радних дана у недељи у укупном трајању од 10 радних сати.

Визиторски центар

Према Плану управљања пределом изузетних одлика „Клисура реке Градац“ за период од 2020 до 2029. предвиђена изградња објекта природног добра у сарадњи са локалном самоуправом. Прва фаза би се односила на: пројектној документацији, административним трошковима и свим осталим трошковима за добијање грађевинске дозволе и прва фаза грађевинских радова.

Адвокатске услуге

Односе се на адвокатске тошкове везане за судске спорове које Еколошко друштво „Градац“ има.

Платни промет

Односи се на провизију банке, одржавање рачуна.

Научно-истраживачка активност

У циљу успостављања интегралног управљања заштићеним природним добром неопходно је формирање базе података са свим потребним подацима везаним за добро управљање заштићеним подручјем. Управљање заштићеним подручјем „Клисура реке Градац“ подразумева организовање и спровођење низа мера и активности које произилазе из Решења о стављању под заштиту природног добра, Закона о заштити природе и других прописа, а имају за циљ његову заштиту и развој. Зато је приоритет и задатак управљача да своје активности у складу са циљевима очувања и унапређења природног добра, а међу њима је и спровођење научно истраживачких активности.

Чуварска служба и чувар природе

Еколошко друштво „Градац“ како налаже Закон о Заштити природе и Закон о одрживом коришћењу рибљег фонда дужан је да има два рибочувара односно једног који обавља и

послове чувара заштићеног подручја. Наведена цифра обухвата плате за оба чивара, што значи по 12 плата на годишњем нивоу и доприноси за исте.

Мониторинг стања рибљег фонда на рибарском подручју у Пределу изузетних одлика „Клисура реке Градац“

На основу Закона о одрживом коришћењу рибљег фонда што је основни акт у управљању једним рибарским подручјем, управљач је у обавези да ангажује стручну кућу тј Институт за Мултидисциплинарна истраживања из Београда да основу анализа израду извештај о Мониторингу стања рибљег фонда.

Из средстава која су обезбеђена буџетом града Ваљева финансираће се активности наведене у табели

1.	Чуварска служба, Чувар заштићеног подручја	1.500.000,00
Укупно:		1.500.000,00

Чуварска служба и чувар природе

Еколошко друштво „Градац“ како налаже Закон о Заштити природе и Закон о одрживом коришћењу рибљег фонда дужан је да има два рибочувара односно једног који обавља и послове чувара заштићеног подручја. Наведена цифра обухвата плате за оба чувара, што значи по 12 плата на годишњем нивоу и доприноси за исте.